

Nr 355.

Godkänd av första kammaren den 12 juni 1918.

Godkänd av andra kammaren den 12 juni 1918.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående tillfällig löneförbättring åt viss personal vid marinen jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 182.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 14 januari 1918 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t under punkt 76 av femte huvudtiteln föreslagit riksdagen i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen, Eders Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1919 beräkna ett belopp av 1,690,000 kronor.

Därjämte har Eders Kungl. Maj:t i propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1918 under punkt 31 av samma huvudtitel föreslagit riksdagen att likaledes i avvaktan på proposition angående tillfällig löneförbättring för ifrågavarande personal för berörda ändamål å tilläggsstat för år 1918 under femte huvudtiteln beräkna ett förslagsanslag av 1,650,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 19 april 1918 dagtecknad proposition (nr 362), under åberopande av det

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 14 saml. 115 häft. (Nr 355--356.) 1

vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

a) till beredande av tillfällig löneförbättring under år 1918 åt viss personal vid marinen bevilja under femte huvudtiteln å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag av 1,320,000 kronor,

b) till beredande av tillfällig löneförbättring under år 1919 åt viss personal vid marinen bevilja under femte huvudtiteln å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag av 1,265,000 kronor,

c) godkänna de av föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet angivna grunder för den tillfälliga löneförbättringens utgående,

d) medgiva, att tillfällig löneförbättring må utgå till marindirektören av 1. graden i flottan Carl Eric Richson med enahanda belopp som till marindirektör av 1. graden på stat och till sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist med enahanda belopp som till tyghantverkare vid armén,

e) godkänna de av föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet angivna villkor och bestämmelser för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande, samt

f) förklara, att en var, som, efter det kungörelse angående den tillfälliga löneförbättringen trätt i kraft, tillträder beställning eller befattning, å vilken omförmälda villkor och bestämmelser för åtnjutande av den tillfälliga löneförbättringen skola gälla, skall vara pliktig underkasta sig samma villkor och bestämmelser, ävensom att förutvarande, ännu i tjänst kvarstående innehavare av dylika beställningar eller befattningar, vilka icke före viss tidpunkt anmäla, att de för tiden därefter vilja underkasta sig nyssnämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, icke skola för åren 1918 eller 1919 eller någon del därav uppbära tillfällig löneförbättring.

Med anledning av förevarande proposition hava i särskilda inom riksdagen väckta motioner föreslagits

dels,

1. att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 362, att till poliskommissarie och överkonstapel, tillika tjänstgörande såsom poliskommissarie, ingen förhöjning utgår,

2. att sista stycket i § 4 av Kungl. Maj:ts förslag erhåller följande ändrade lydelse:

vid poliskåren:

överkonstapel	1,100 kronor
konstapel	1,050 »
samt	

3. att den av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagssumman måtte ändras i anslutning till vad sålunda hemställts;

dels ock att riksdagen ville besluta, att uti de av Eders Kungl. Maj:t genom proposition nr 362 föreslagna grunder för tillfällig löneförbättring under åren 1918 och 1919 för viss personal vid marinen mom. 11 av § 1 måtte erhålla följande ändrade lydelse: Underofficer av 2:dra graden, som under tjänstetid såsom underofficerskorpral vid kustartilleriet uppflyttats till beställning i 1:sta lönegraden för manskap efter kortare anställningstid än 72 månader, må för erhållande av löneförbättring allenast tillgodoräkna sig högst 9 år av den tid utöver 5 år, varunder han innehaft lön i 1. lönegraden för manskap.

I en till nästlidet års riksdag avlåten proposition (nr 158) föreslog Eders Kungl. Maj:t riksdagen att till provisorisk lönereglering för viss personal vid marinen, i enlighet med av föredragande departementschefen angivna grunder, på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag av 1,607,000 kronor.

Samtidigt gjorde Eders Kungl. Maj:t i proposition (nr 154) en liknande framställning rörande provisorisk lönereglering för viss personal vid lantförsvaret, grundad på ett av arméförvaltningen avgivet förslag i ämnet.

Över dessa propositioner avgav statsutskottet den 8 juni 1917 utlåtande (nr 192), däri utskottet hemställde, att propositionerna icke måtte av riksdagen bifallas, samt att riksdagen måtte besluta att på 1918 års stat under titel »utgifter för kapitalökning», till avsättning för beredande av tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén och marinen under år 1918 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,000,000 kronor. Vid statsutskottets utlåtande voro fogade två särskilda reservationer, i vilka hemställdes om avslag å Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Sedan första kammaren bifallit utskottets hemställan, andra kammaren däremot den ena av reservationerna, blev vid gemensam votering utskottsförslaget bifallet.

Efter det frågan erhållit denna utgång i riksdagen, bemyndigade Eders Kungl. Maj:t chefen för lantförvarsdepartementet att, i samråd med chefen för sjöförvarsdepartementet, tillkalla högst fem sakkunniga personer för att inom lant- och sjöförvarsdepartementen biträda med verkställande av utredning och utarbetande av förslag rörande tillfällig löneförbättring från och med år 1918 åt viss personal vid armén och marinen, avsett att föreläggas 1918 års riksdag. De sakkunnigas med anledning härav verkställda utredning har i allt väsentligt lagts till grund för Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Utgångspunkten för förslaget om löneförbättring för marinens personal har varit förhållandena före krigsutbrottet 1914, medan de extra ordinära förhållanden som uppstått under kriget ansetts böra mötas genom särskilda åtgärder såsom utbetalande av krigstidstillägg och krigstidshjälp.

I anslutning härtill hava de sakkunniga uppgjort ett utkast till en definitiv löneordning, grundad på ålderstilläggsprincipen.

Den av de sakkunniga verkställda utredningen, vilken grundats på från vederbörande beställningshavare infordrade uppgifter, har beträffande marinens *officerare* givit vid handen, att levnadsåldern vid första utnämningen till officers grad i medeltal varit något mindre än 22 år vid flottan och 22 år eller något däröver vid kustartilleriet. Antalet nuvarande officerare, som efter första utnämning fått någon tid som surnumerära underlöjtnanter (fänrikar) vänta på erhållande av beställning med lön på stat, vore vid flottan 99 och vid kustartilleriet 45, motsvarande resp. 33·3 och 42·9 procent av dem, från vilka statistiska uppgifter inkommit, och surnumerärtidens längd vore i medeltal 0·7 år vid flottan och 1·0 år vid kustartilleriet.

Den tid, under vilken lön i militära beställningar av olika grader åtnjutits av officerare vid marinen, vilka numera befordrats till högre beställning, vore i medeltal följande:

	vid flottan:	vid kustartilleriet:
lön såsom underlöjtnant (fänrik)	2·7 år	3·0 år
» » löjtnant	7·0 »	6·5 »
» » kaptan av 2. klassen	3·4 »	5·1 »
» » » » 1. »	8·8 »	6·3 »
» » kommandörkapten av 2. graden (major)	3·9 »	4·0 »

Jämfördes härmed motsvarande siffror för armén — vilka angåve tiden för innehavande av lön såsom underlöjtnant (fänrik), löjtnant av 2. och 1. klassen, kaptan av 2. och 1. klassen samt major till resp. 3·5, 4·0, 5·5, 3·8, 6·5 och 3·4 år — framginge härav, att befordran inom kompaniofficersgraderna varit något snabbare vid flottan och kustartilleriet än vid armén, såsom helhet betraktad.

Vad officerarna anginge, ådagalade de statistiska uppgifterna en påfallande likhet därutinnan, att första utnämningen till officer vid armén

och vid marinen skett vid en levnadsålder, som i regel icke alltför mycket skilde sig från 22 år. Då nu för kompaniofficerare pensionsåldern vore 50 år vid armén och 55 år vid marinen, kunde sammanlagda officerstiden för dem, som stannade i kaptensgraden, beräknas till omkring 28 år vid armén och 33 år vid marinen, således avsevärd kortare tjänstetid än som i regel förekomme på det civila förvaltningsområdet. Enligt de sakkunnigas mening borde i sådana fall som det föreliggande högre pensionsålder icke föranleda införande av flera ålders-tillägg. De löneskalor, som kunde komma att bestämmas för arméns officerare, borde alltså bliva gällande även för officerarna vid marinen. Man borde följaktligen här räkna med en officerstid av sammanlagt omkring 28 år, därav omkring 3 år såsom fänrik (underlöjtnant), omkring 9 år såsom löjtnant (något kortare dock vid marinen) och återstoden såsom kapten.

I anslutning härtill hava de sakkunniga för såväl armén som marinen uppgjort en löneskala, som för kompaniofficerarnas del givits följande schematiska utseende:

	3 år.	3 år.	3 år.	3 år.	3 år.	3 år.	3 år.	Åter- stående tjänste- tid.
Kapten	—	—	—	—	×	×	×	×
Löjtnant	—	×	×	×	×	—	—	—
Fänrik (underlöjtnant)	×	×	—	—	—	—	—	—

För regementsofficerarna har särskild skala föreslagits, varvid dock ålderstillägg icke ansetts böra upptagas.

Med ledning av sistnämnda skalor och de för kompaniofficerare uppgjorda löneskalorna hava därefter under iakttagande av att, såvitt kompaniofficerare angår, lönen inom varje åldersgrupp skall uppgå till samma belopp samt att dagavlöningen skall bliva lika inom graden ävensom att ålderstilläggen, där sådana förekomma, skola vara större inom en högre grad än inom en lägre, följande avlöningsbelopp ansetts böra utgå.

		K r o n o r .										
Kommendör, överste ...	} lön	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,000
		} dagavl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kommendörkapten av 1. gr., överstelöjtnant ...	} lön	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,500	—
		} dagavl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,555
	Summa		—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,055
Kommendörkapten av 2. gr., major	} lön	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—	—
		} dagavl.	—	—	—	—	—	—	—	—	2,190	—
	Summa		—	—	—	—	—	—	—	—	7,190	—
Kapten.....	} lön	—	—	—	—	3,000	3,500	4,000	4,500	—	—	—
		} dagavl.	—	—	—	—	1,825	1,825	1,825	1,825	—	—
	Summa		—	—	—	—	4,825	5,325	5,825	6,325	—	—
Löjtnant	} lön	—	1,800	2,200	2,600	3,000	—	—	—	—	—	—
		} dagavl.	—	1,095	1,095	1,095	1,095	—	—	—	—	—
	Summa		—	2,895	3,295	3,695	4,095	—	—	—	—	—
Underlöjtnant, fänrik ...	} lön	1,500	1,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		} dagavl.	730	730	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa		2,230	2,530	—	—	—	—	—	—	—	—

Med hänsyn till den lämnade utredningens resultat har för marinens *underofficerare* föreslagits löneskalor av följande utseende.

		K r o n o r .					
Flaggunderofficer, underofficer av 1. graden (fanjunkare)	} lön	—	1,700	1,900	2,100	2,300	2,500
		} dagavlönning	—	1,095	1,095	1,095	1,095
	Summa		—	2,795	2,995	3,195	3,395
Underofficer av 2. graden (ser- geant)	} lön	1,500	1,700	1,900	2,100	2,300	—
		} dagavlönning	730	730	730	730	730
	Summa		2,230	2,430	2,630	2,830	3,030

I fråga om såväl officerare som underofficerare har löneökningen ansetts böra inträda med 3-årsintervaller.

Rörande lönetursberäkningen hava föreslagits vissa särskilda regler, vilka, i den mån de avse den tillfälliga löneförbättringen, framgå av de här nedan omförmälda grunderna för en sådan löneförbättring.

Därjämte hava uti ifrågavarande utkast till en definitiv lönereglering särskilda avvikande bestämmelser ansetts böra meddelas för vissa personalgrupper.

Med de sålunda för marinens officerare och underofficerare uppgjorda löneskalorna som grundval har därefter den tillfälliga löneförbättring, som borde tillkomma dessa personalgrupper, beräknats, därvid föreslagits vissa avrundningar nedåt.

De av departementschefen förordade tillfälliga löneförbättringarna för marinens officerare och nu befintliga underofficerare framgå av följande tabell:

	Nuvarande avlöning.	Avlöning enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag.	Skillnad mellan nuvarande och föreslagen avlöning.	Tillfällig löneför- bättring.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Kommendör, överste	9,090	9,920	830	800
Kommendörkapten av 1. graden, överstelöjtnant ...	6,925	8,055	1,130	1,100
Kommendörkapten av 2. graden, major	6,425	7,190	765	750
Kapten av 1. klassen:				
utan ålderstillägg	5,260	4,825	— 435	—
med 1 "	5,260	5,325	65	50
" 2 "	5,260	5,825	565	550
" 3 "	5,260	6,325	1,065	1,050
Kapten av 2. klassen:				
utan ålderstillägg	4,260	4,825	565	550
med 1 "	4,260	5,325	1,065	1,050
" 2 "	4,260	5,825	1,565	1,550
" 3 "	4,260	6,325	2,065	2,050
Löjtnant:				
utan ålderstillägg	2,895	2,895	—	—
med 1 "	2,895	3,295	400	400
" 2 "	2,895	3,695	800	800
" 3 "	2,895	4,095	1,200	1,200

	Nuvarande avlöning.	Avlöning enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag.	Skillnad mellan nuvarande och föreslagen avlöning.	Tillfällig löneför- bättring.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Underlöjtnant, fänrik:				
utan ålderstillägg	2,115	2,230	115	100
med "	2,115	2,530	415	400
Flaggunderofficer:				
utan ålderstillägg	2,481 05	2,795	313 95	300
med 1 "	2,481 05	2,995	513 95	500
" 2 "	2,481 05	3,195	713 95	700
" 3 "	2,481 05	3,395	913 95	900
" 4 "	2,481 05	3,595	1,113 95	1,100
Underofficer av 1. graden:				
utan ålderstillägg	2,482 50	2,795	312 50	300
med 1 "	2,482 50	2,995	512 50	500
" 2 "	2,482 50	3,195	712 50	700
" 3 "	2,482 50	3,395	912 50	900
" 4 "	2,482 50	3,595	1,112 50	1,100
Underofficer av 2. graden:				
utan ålderstillägg	2,153 80	2,230	76 20	75
med 1 "	2,153 80	2,430	276 20	275
" 2 "	2,153 80	2,630	476 20	475
" 3 "	2,153 80	2,830	676 20	675
" 4 "	2,153 80	3,030	876 20	875

Till en officer med kommandörs lön, tillika innehavare av viss chefsbefattning, vilken officer icke ansetts kunna tilldelas löneförbättring enligt ovan angivna grunder, har föreslagits sådan löneförbättring med ett särskilt belopp av 650 kronor.

För flaggmän och motsvarande beställningshavare inom marinen, liksom för generalpersoner inom armén, skulle enligt det framlagda förslaget ingen tillfällig löneförbättring komma ifråga.

Nu angivna grunder för en tillfällig löneförbättring för marinens officerare och underofficerare hava ansetts böra i huvudsak tillämpas jämväl för vissa civilmilitära beställningshavare. Å andra grupper av sådana befattningshavare hava däremot ovannämnda löneskalor befunnits

icke kunna anpassas. För dessa grupper har därför särskilt förslag till tillfällig löneförbättring upprättats på sätt nedanstående tablå utvisar.

Beställningshavare.	Nuvarande		Tillfällig löneförbättring. Kronor.	Summa föreslagen	
	begynnelse- avlöning. Kronor.	slut- avlöning. Kronor.		begynnelse- avlöning. Kronor.	slut- avlöning. Kronor.
Civilmilitära beställningshavare.					
<i>Marinförvaltningen:</i>					
Kemist	5,000	7,000	1,000	6,000	8,000
Andre kemist	4,000	5,500	500	4,500	6,000
<i>Marinstaben:</i>					
Registrator och aktuarie	4,000	5,500	500	4,500	6,000
<i>Mariningenjörkåren:</i>					
Marinöverdirektören	11,390	11,390	650	12,040	12,040
Marindirektör av 1. graden	8,425	8,425	1,150	9,575	9,575
" " 2. " 	7,425	7,425	1,000	8,425	8,425
Mariningenjör av 1. graden, 1. löneklassen	6,360	6,360	1,050	7,410	7,410
" " 1. " 2. " 	5,360	5,360	900	6,260	6,260
Mariningenjör av 2. graden	4,395	4,395	1,050	5,445	5,445
Extra mariningenjör	3,395	3,395	800	4,195	4,195
Stationsingenjör, verkstadsingenjör	5,500	7,000	1,000	6,500	8,000
Miningenjör, torpedingenjör, elektroingenjör, artilleriingenjör, kemist	5,000	7,000	1,000	6,000	8,000
Mariningenjörsstipendiat	1,200	1,200	300	1,500	1,500
<i>Marinläkarkåren:</i>					
Marinöverläkaren	9,390	9,390	800	10,190	10,190
Förste marinläkare	6,925	6,925	1,100	8,025	8,025
Marinläkare av 1. graden	5,260	5,860	850	6,110	6,710
" " 2. " 	¹⁾ 1,800	¹⁾ 2,100	650	¹⁾ 2,450	¹⁾ 2,750
Marinläkarstipendiat	¹⁾ 900	¹⁾ 900	300	¹⁾ 1,200	¹⁾ 1,200
<i>Flottans poliskår:</i>					
Poliskommissarie	1,900	2,300	500	2,400	2,800
Överkonstapel, tillika tjänstgörande såsom poliskommissarie	2,700	2,900	500	3,200	3,400
Överkonstapel	2,040	2,240	500	2,540	2,740
Konstapel	1,580	1,780	450	2,030	2,230

¹⁾ Därjämte vid tjänstgöring i land dagtraktamente efter 8 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 14 saml. 115 häft. (Nr 355—356.)

Till nedanstående befattningshavare, vilkas avlöning utgår i form av arvode, har föreslagits tillfällig löneförbättring enligt följande tabell:

B e f a t t n i n g.	Nuvarande arvode.	Tillfällig löneförbättring.	Summa.
<i>Rullföringspersonal:</i>			
Sjörullföringsbefälhavare i Stockholm	2,190	912 50	3,102 50
» i landsorten	1,825	912 50	2,737 50
Sjörullföringsbiträde i Stockholm	1,277	730	2,007 50
» i landsorten	1,095	730	1,825
<i>Övrig personal:</i>			
Bibliotekarie vid marinstaben	1,800	350	2,150
Musikledare vid flottans stationer	2,000	800	2,800

I enlighet med vad de sakkunniga hemställt har departementschefen ansett en löneförbättring för marinens manskap i regel icke böra i detta sammanhang komma i fråga. Endast manskap av första lönegraden (underofficerskorpraler) har befunnits böra tilldelas tillfällig löneförbättring, bestående av ett grundbelopp och tre ålderstillägg, vilka skulle utgå från början av kalenderåret näst efter det, då vederbörande beställningshavare fullgjort respektive tre, sex och nio års tjänst såsom underofficerskorpral med lön i 1. lönegraden för manskap.

Storleken av de sålunda föreslagna olika tilläggsbeloppen framgår av nedanstående tabell:

	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
Underofficerskorpral (manskap i 1. lönegraden):												
beräknad nuvarande avlöning	1,430	25	1,430	25	1,430	25	1,430	25	—	—	—	—
löneförbättring	125	—	325	—	525	—	725	—	—	—	—	—
Summa	1,555	25	1,755	25	1,955	25	2,155	25	—	—	—	—

Till innehavare av blivande underofficersbeställning av 3. graden skulle utgå löneförbättring med respektive 200, 400 och 600 kronor.

För den i 1918 års stater för marinen upptagna personalen skulle enligt de sakkunnigas beräkningar kostnaden för den tillfälliga löneförbättringen uppgå till följande belopp:

	Kroffor.	Kronor.
Flottans officerare:		
kommendörer	7,200: —	
kommendörkapten av 1. graden	22,800: —	
» » 2. graden	15,000: —	
kapten	75,000: —	
löjtnanter	53,000: —	
underlöjtnanter	10,000: —	183,000: —
Flottans underofficerare:		
flaggunderofficerare	245,000: —	
underofficerare av 2. graden	280,000: —	525,000: —
Flottans underofficerskorpraler		190,000: —
Kustartilleriets officerare:		
överstar	1,600: —	
överstelöjtnanter	4,300: —	
majorer	6,000: —	
kapten	40,000: —	
löjtnanter	17,000: —	
underlöjtnanter	2,400: —	71,300: —
Kustartilleriets underofficerare:		
underofficerare av 1. graden	74,000: —	
» » 2. graden	86,000: —	160,000: —
Kustartilleriets underofficerskorpraler		66,000: —
Mariningenjörkåren		50,000: —
Marinintendenturkåren		40,000: —
Marinläkarkåren		26,000: —
Övrig civilmilitär personal		20,000: —
Arvdestagare		9,000: —
		<u>Summa 1,340,300: —</u>

Av departementschefen förordade jämkningar i de sakkunnigas förslag hava ansetts föranleda en kostnadsökning av i runt tal 45,000 kronor. Sammanlagda kostnaden för den tillfälliga löneförbättringen till marinens personal under år 1918 skulle alltså komma att uppgå till 1,320,000 kronor.

Den tillfälliga löneförbättringens genomförande under år 1918 skulle sålunda enligt nu framlagda förslag betinga en kostnad, ej oväsentligt

understigande det belopp, 1,650,000 kronor, som för ändamålet avsetts i statsverkspropositionen.

För år 1919 skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag kostnaderna för ifrågavarande tillfälliga löneförbättring uppgå till i runt tal 1,365,000 kronor, vilket belopp på grund av riksdagens beslut i fråga om överflyttande av vissa underofficerskorpraler till en ny lägre underofficersgrad har kunnat nedsättas med omkring 100,000 kronor till 1,265,000 kronor.

Vid jämförelse med det i statsverkspropositionen för ändamålet beräknade beloppet 1,690,000 kronor visar sig även här ett avsevärt överskott, vilket emellertid delvis motväges av kostnaderna för den ökning i ordinarie löneförmåner, som beredes de till den nya underofficersgraden överflyttade underofficerskorpralerna.

De riktlinjer, som för marinens del uppdragits för en definitiv löne-reglering utgörande grundval för den nu föreslagna tillfälliga löneförbättringen, hava icke givit riksdagen anledning till erinran.

Dock har riksdagen här, liksom i sin skrivelse angående motsvarande löneförbättring vid armén, velat erinra om att riksdagen icke härigenom fattat ståndpunkt till frågan, huruvida dessa riktlinjer i allo även skola följas vid blivande löne-reglering av definitiv art.

Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande den tillfälliga löneförbättringens belopp ävensom grunderna för densamma åtnjutande hava givit riksdagen anledning till följande erinringar i fråga om vissa detaljer i förslaget.

I anslutning till den löneförbättring riksdagen medgivit för arméns polispersonal bör även för marinens polispersonal den tillfälliga löneförbättringens belopp ökas med 300 kronor för överkonstapel och konstapel utöver vad av Eders Kungl. Maj:t föreslagits.

Vidkommande därefter det motionsvis väckta förslaget om uteslutande av poliskommissarie och överkonstapel, tillika tjänstgörande som kommissarie, från erhållande av tillfällig löneförbättring har riksdagen ansett detta förslag kunna i så måtto godkännas, att ingen löneförbättring tillerkännes innehavaren av den å staten för flottans poliskår uppförda poliskommissariebefattningen. Denna befattning torde, såsom närmare framgår av motionen och av 1915 års riksdags uttalande i ärendet, vara avsedd att indragas och upprätthålles för närvarande endast såsom en bisyssla. Däremot bör enligt riksdagens mening tillfällig löneförbättring med 800 kronor utgå till överkonstapel, som tillika tjänstgör såsom poliskommissarie, under förutsättning att befattningens innehavare, i enlighet med vad 1915 års riksdag likaledes uttalat, på samma gång han tjänstgör såsom poliskommissarie, även fullgör överkonstapels åligganden.

Tillfällig löneförbättring bör, enligt vad riksdagen funnit, däremot icke tillerkännas den i marinstaben tjänstgörande registratorn och aktuarien, då denne beställningshavare i löneavseende är jämnställd med tjänsteman av 1. lönegraden.

Med anledning av det motionsvis framställda spørsmålet rörande tjänstårsberäkning för vissa underofficerare vid kustartilleriet har riksdagen låtit omarbета den i motionen angivna paragrafen i grunderna för den tillfälliga löneförbättringen åt marinens personal. Därjämte har en förtydligande komplettering företagits uti § 1 mom. 2 av de föreslagna grunderna. De av riksdagen med anledning av såväl dessa ändringar som de jämväl verkställda ändringarna i beloppen av den tillfälliga löneförbättringen antagna grunderna innehållas i den vid denna skrivelse fogade bilaga. (Bil. A.).

I övrigt har det framlagda förslaget icke givit riksdagen anledning till erinran.

Den av Eders Kungl. Maj:t för den tillfälliga löneförbättringens genomförande beträffande marinens personal äskade kostnadssumman kommer, i enlighet med vad riksdagen här ovan anført, att ökas med 11,600 kronor för år 1918 och 12,500 kronor för år 1919. För sistnämnda år torde emellertid därjämte en minskning med 1,700 kronor kunna ske genom den av riksdagen vidtagna nedsättningen i Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande nya beställningar å marinläkarkårens stat. I överensstämmelse med vad riksdagen beslutat i fråga om beräkningen av kustartilleriets avlöningsanslag, bör även här beträffande detta truppslag en nedsättning ske med 5 procent av kostnadssumman i stället för av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 4 procent. Anslagsminskningen kommer härigenom att uppgå till ytterligare 3,000 kronor.

Kostnaderna för den tillfälliga löneförbättringen skulle alltså komma att uppgå för år 1918 i avrundat tal till 1,330,000 kronor och för år 1919 efter likaledes skedd avrundning till 1,275,000 kronor.

I överensstämmelse med vad riksdagen sålunda anført får riksdagen anmäla,

att riksdagen

dels till beredande av tillfällig löneförbättring under år 1918 åt viss personal vid marinen beviljat under femte huvudtiteln å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag av 1,330,000 kronor,

dels till beredande av tillfällig löneförbättring under år 1919 åt viss personal vid marinen beviljat under femte huvudtiteln å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag av 1,275,000 kronor,

dels godkänt de vid denna skrivelse fogade grunder för den tillfälliga löneförbättringens utgående (Bil. A),

dels medgivit, att tillfällig löneförbättring må utgå till marindirektören av 1. graden i flottan Carl Eric Richson med enahanda belopp som till marindirektör av 1. graden på stat och till sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist med enahanda belopp som till tyghantverkare vid armén,

dels godkänt de av föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 19 april 1918 angivna villkor och bestämmelser för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande, samt

dels ock förklarat, att en var, som, efter det kungörelse angående den tillfälliga löneförbättringen trätt i kraft, tillträder beställning eller befattning, å vilken omförmälda villkor och bestämmelser för åtnjutande av den tillfälliga löneförbättringen skola gälla, skall vara pliktig underkasta sig samma villkor och bestämmelser, ävensom att förutvarande, ännu i tjänst kvarstående innehavare av dylika beställningar eller befattningar, vilka icke före viss av Eders Kungl. Maj:t bestämd tidpunkt anmäla, att de för tiden därefter vilja underkasta sig nyssnämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, icke skola för åren 1918 eller 1919 eller någon del därav uppbära tillfällig löneförbättring.

Stockholm den 12 juni 1918.

Med undersåtlig vörtnad.

Bilaga A.

Grunder

för

tillfällig löneförbättring under åren 1918 och 1919 för viss personal vid marinen.

§ 1.

1. Flottans och kustartilleriets stam tillhörande officerare och underofficerare ävensom underofficerskorpraler med lön i 1. lönegraden för manskap äga med de undantag och enligt de särskilda bestämmelser, som nedan stadgas, uppbära tillfällig löneförbättring för åren 1918 och 1919 för den beställning, i vilken lön på stat åtnjutes, med följande belopp för helt år räknat:

kommendör och överste	med	800 kronor	
kommendörkapten av 1. graden och överste- löjtnant	»	1,100	»
kommendörkapten av 2. graden och major kapten av 1. klassen, som vid början av det år, löneförbättringen avser, uppnått följande antal tjänstår:	»	750	»
minst 3 och mindre än 6	»	50	»
minst 6 och mindre än 9	»	550	»
minst 9	»	1,050	»
kapten av 2. klassen, som vid början av det år, löneförbättringen avser, uppnått följande antal tjänstår:			
mindre än 3	»	550	»
minst 3 och mindre än 6	»	1,050	»
minst 6 och mindre än 9	»	1,550	»
minst 9	»	2,050	»
löjtnant, som vid början av det år, löne- förbättringen avser, uppnått följande an- tal tjänstår:			

minst 3 och mindre än 6	med	400	kronor
minst 6 och mindre än 9	»	800	»
minst 9	»	1,200	»
underlöjtnant (fänrik), som vid början av det år, löneförbättringen avser, uppnått följande antal tjänstår:			
mindre än 3	»	100	»
minst 3	»	400	»
flaggunderofficer (underofficer av 1. graden), som vid början av det år, löneförbätt- ringen avser, uppnått följande antal tjänstår:			
mindre än 3	»	300	»
minst 3 och mindre än 6	»	500	»
minst 6 och mindre än 9	»	700	»
minst 9 och mindre än 12	»	900	»
minst 12	»	1,100	»
underofficer av 2. graden, som vid början av det år, löneförbättringen avser, upp- nått följande antal tjänstår:			
mindre än 3	»	75	»
minst 3 och mindre än 6	»	275	»
minst 6 och mindre än 9	»	475	»
minst 9 och mindre än 12	»	675	»
minst 12	»	875	»
underofficer av 3. graden, som vid början av det år, löneförbättringen avser, upp- nått följande antal tjänstår:			
minst 3 och mindre än 6	»	200	»
minst 6 och mindre än 9	»	400	»
minst 9	»	600	»
underofficerskorpral, som vid början av det år, löneförbättringen avser, uppnått föl- jande antal tjänstår:			
mindre än 3	»	125	»
minst 3 och mindre än 6	»	325	»
minst 6 och mindre än 9	»	525	»
minst 9	»	725	»

2. I de fall, då löneförbättringens belopp enligt mom. 1 är beroende på antalet tjänstår, skall, med iakttagande av vad nedan i denna § sägs, såsom tjänstår beräknas:

för *underlöjtnant (fänrik)*: tiden från utnämningen till officer, vare sig beställning på stat erhållits genast vid utnämningen eller senare;

för *löjtnant, kapten* eller *underofficer*: den tid, varunder en var på grund av fullmakt eller konstitutorial innehaft beställning på stat inom sin tjänstegrad, oavsett huruvida beställningen, vad kaptener angår, tillhört 1. eller 2. löneklassen; samt

för *underofficerskorpral*: den tid, varunder han innehaft lön i 1. lönegraden för manskap.

3. För erhållande av löneförbättring enligt mom. 1 äger nedan nämnda personal tillgodoräkna sig tjänstår i lägre än innehavande grad enligt följande grunder:

löjtnant, som varit underlöjtnant (fänrik) utöver 3 år: högst 3 år av den överskjutande tiden;

kapten, som under sin föregående tjänstetid uppnått mer än 9 på ovan angivet sätt beräknade tjänstår såsom löjtnant: högst 3 år av den överskjutande tiden;

underofficer av 3. graden: den tid, varunder han innehaft lön i 1. lönegraden för manskap;

underofficer av 2. graden, som före befordran till underofficer av 2. graden uppnått mer än 3 tjänstår i beställning med lön i 1. lönegraden för manskap eller i beställning såsom underofficer av 3. graden: högst 9 år av den överskjutande tiden;

flaggunderofficer (underofficer av 1. graden), som under sin föregående tjänstetid uppnått mer än 3 på ovan angivet sätt beräknade tjänstår såsom underofficer av 2. graden: hela den överskjutande tiden.

4. Officer eller underofficer, som överflyttats från armén till marinen eller från flottan till kustartilleriet (Karlskrona artillerikår) eller omvänt, må, därest vid överflyttningen intet avbrott i anställningen ägt rum, såsom tjänstår tillgodoräkna sig tiden för anställning i den förra beställningen, med iakttagande av de i dessa grunder i övrigt givna bestämmelser rörande sådan tjänstårsberäkning.

5. Vid beräkning enligt mom. 2 eller 3 av tjänstår i beställning med lön i 1. lönegraden för manskap må underofficerskorpral och underofficer av 3. eller 2. graden endast tillgodoräkna sig sådan tid, som i omedelbar följd infallit närmast före hans befordran till underofficersbeställningen, men oberoende av huruvida tjänstgöringen fullgjorts vid flottan eller kustartilleriet.

6. Den tid, varunder officer eller underofficer, efter erhållet avsked med bibehållen befodringsrätt såsom lönlös kvarstått i flottans eller kustartilleriets stam, intill dess beställning på stat ånyo vunnits, får icke inräknas vid tjänstårsberäkning enligt dessa grunder; och gäller vad sålunda stadgats jämväl beträffande tid, varunder officer eller underofficer åtnjutit tjänstledighet med frånträdande av samtliga avlöningsförmåner.

7. I vad mån föregående tjänstetid må för erhållande av löneförbättring tillgodoräknas av officer eller underofficer, som erhållit avsked i annan ordning än i mom. 6 sägs, och därefter vunnit förnyad anställning med lön på stat, ankommer på Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall.

8. Officer eller underofficer, som från reserven övergått till beställning på stat, må av den tid, varunder han tillhör reserven, såsom tjänstår för erhållande av löneförbättring tillgodoräkna sig så stor del, som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes.

9. Därest efter 1918 års ingång innehavare av underofficersbeställning befodras till officer med lön på stat, skall sådan officer, utan hinder av vad i mom. 1 är stadgat, äga uppbära tillfällig löneförbättring med så stort belopp, att hans sammanlagda avlöning såsom officer icke kommer att understiga den avlöning, som vid befodringsstillfället tillkommit honom å underofficersbeställningen, däri inräknat den tillfälliga löneförbättringen.

10. Underofficer av stammen, som blivit förordnad att med månadslön å varvsstat tjänstgöra å flottans varv, äger, sedan han åter tillträtt avlöning å underofficerskårens stat, för erhållande av löneförbättring tillgodoräkna sig den tid, anställningen vid varvet varat.

11. Underofficer av 2. graden, som under tjänstetid såsom underofficerskorpral vid kustartilleriet uppflyttats till beställning i 1. lönegraden för manskap efter kortare anställningstid än 72 månader, må för erhållande av löneförbättring allenast tillgodoräkna sig högst 9 år av den tid utöver 3 år, som förflutit efter en tjänstetid vid kustartilleriet av 72 månader och varunder han innehaft lön i 1. lönegraden för manskap.

12. Underofficer av 2. graden vid kustartilleriet, som vid armén eller Karlskrona artillerikår vunnit kompetens till underofficersbeställning och i samband med kustartilleriets första uppsättande dit överflyttats och vilken efter sålunda vunnen kompetens varit under mer än 6 år anställd vid något av arméns truppförband, vid Karlskrona artillerikår eller vid kustartilleriet, må för erhållande av löneförhöjning tillgodoräkna sig högst 9 år av den överskjutande tiden.

§ 2.

Följande flottans stam tillhörande militära beställningshavare äga, med iakttagande av övriga i dessa grunder givna bestämmelser, uppbära tillfällig löneförbättring sålunda:

den officer med kommendörs lön, som innehar chefsbefattning i marinförvaltningen eller marinistaben, stationsbefälhavarbefattning eller befattningen såsom iuspektör av flottans övningar till sjöss och åtnjuter för sådant fall utgående särskilt arvode, med ett årligt belopp av 650 kronor,

underofficer, som blivit förordnad att med månadslön å varvsstat tjänstgöra å flottans varv, med enahanda belopp, som skolat tillkomma honom, därest han fortfarande uppburit avlöning å underofficerskårens stat,

kock eller hovmästare, korpral, som tillerkänts avlöning lika med underofficer av 2. graden, med ett årligt belopp av 75 kronor, samt

kock eller hovmästare, korpral, som tillerkänts lön i 1. lönegraden för manskap, med ett årligt belopp av 125 kronor.

§ 3.

Marinöverintendenten, förste marinintendent, marinintendent av 1. och 2. graden samt marinunderintendent äga uppbära tillfällig löneförbättring efter enahanda grunder, som gälla för flottans officerare inom motsvarande tjänstegrad; skolande därvid iakttagas,

att tjänstår såsom marinunderintendent räknas från första utnämningen, vare sig beställning på stat erhållits genast vid utnämningen eller senare,

att marinintendent av 1. graden, som — utan att hava enligt allmänna eller för vissa e. o. kammarskrivare vid flottans civilstat meddelade särskilda bestämmelser erhållit utbildning för anställning vid marinintendenturkåren — vid kårens uppsättande med 1904 års början överflyttas till densamma från flottans civilstat eller flottans pensionskassa och vilken vid 1918 års ingång åtnjöt lön i 1. gradens 1. löneklass, må, därest han vid början av det år, löneförbättringen avser, uppnått sammanlagt mer än 15 tjänstår, räknat från första anställningen vid flottans civilstat eller flottans pensionskassa, av den överskjutande tiden tillgodoräkna sig högst 3 år såsom tjänstår för erhållande av löneförbättring, samt

att i sådana fall, som omförmälas i § 1 mom. 6—8, de i dessa moment givna bestämmelser skola beträffande personal vid marinintendenturkåren äga motsvarande tillämpning.

§ 4.

Följande flottans stam tillhörande civilmilitära beställningshavare äga, med iakttagande av övriga i dessa grunder givna bestämmelser, uppbara tillfällig löneförbättring med följande belopp för helt år räknat:

vid marinförvaltningen:

kemist	med 1,000 kronor
andre kemist	» 500 »

vid mariningenjörkåren:

marinöverdirektören	» 650 »
marindirektör av 1. graden	» 1,150 »
» » 2. »	» 1,000 »
mariningenjör » 1. » , 1. löneklassen	» 1,050 »
» » 1. » , 2. »	» 900 »
» » 2. »	» 1,050 »
extra mariningenjör	» 800 »
stationsingenjör, verkstadsingenjör, miningenjör, torpedingenjör, elektroingenjör, artilleriingenjör, kemist	» 1,000 »
mariningenjörsstipendiat	» 300 »

vid marinläkarkåren:

marinöverläkaren	» 800 »
förste marinläkare	» 1,100 »
marinläkare av 1. graden	» 850 »
» » 2. »	» 650 »
marinläkarstipendiat	» 300 »

vid poliskåren:

överkonstapel	» 800 »
konstapel	» 750 »

§ 5.

Nedan angivna arvodestagare äga, där befattningen icke innehaves av officer eller underofficer vid flottans eller kustartilleriets stam, uppbara tillfällig löneförbättring med följande belopp för helt år räknat:

sjöruddföringsbefälhavare	med 912 kronor 50 öre
sjöruddföringsbiträde	med 730 kronor
bibliotekarie vid marininstaben	» 350 »
musikdirektör (musikledare) vid flottans stationer	» 800 »

§ 6.

För underofficerskorpral, som enligt gällande stater uppbar löne-tillägg efter viss tjänstetid, skall den tillfälliga löneförbättringen minskas med ett belopp, motsvarande lönetillägget. Enahanda gäller kock eller hovmästare, korpral, som tillerkänts lön i 1. lönegraden för manskap och åtnjuter dylikt tillägg.

§ 7.

Den, som under loppet av det år, löneförbättringen avser, tillträtt eller avgått från beställning, med vilken löneförbättring är förenad, eller övergått från en till annan sådan beställning, äger å dylik beställning uppbara löneförbättring för den del av året, varunder han innehaft den-samma; skolande därvid iakttagas, att då befordran sker till beställning, varå enligt §§ 1 och 3 löneförbättring kan åtnjutas med olika belopp allt efter antalet tjänstår, löneförbättringen i varje fall skall beräknas efter det belopp för helt år, som skolat tillkomma beställningshavaren, därest han vid årets början innehaft beställningen i fråga.

§ 8.

Löneförbättring enligt §§ 1, 3 och 4 tillkommer icke blott löntagare, som på grund av fullmakt, konstitutorial eller förordnande innehar egen beställning med lön på stat, utan jämväl den, som i stället för avlöning å egen beställning på grund av särskilt förordnande äger åtnjuta samtliga med annan beställning förenade avlöningsförmåner; skolande i senare fallet vid förordnande å beställning, varå enligt §§ 1 och 3 löneförbättring kan åtnjutas med olika belopp allt efter antalet tjänstår, iakttagas, att löneförbättringen i varje fall skall utgå med det för beställningen fastställda lägsta belopp, som erfordras för att den sammanlagda avlö-

ningen under förordnandet skall motsvara minst den sammanlagda avlöning, som tillkommit den förordnade å hans egen beställning, den tillfälliga löneförbättringen däri inräknad.

§ 9.

Den tillfälliga löneförbättringen skall anses tillhöra lönen och utgå i samma ordning som denna; där avlöningen endast utgår i form av arvode eller stipendium, skall löneförbättringen anses tillhöra arvodet eller stipendiet och utgå i samma ordning, som för sådan avlöning är stadgad.

§ 10.

Där i författningar eller eljest beträffande marinen tillhörande personal, som icke åtnjuter avlöning på stat, finnes bestämt, att sådan personal skall under den tid, vederbörande är inkallad i tjänstgöring, åtnjuta enahanda avlöning och övriga förmåner, som enligt stat eller eljest tillkomma personal med motsvarande anställning på stat eller vid stammen, skall sådan bestämmelse icke gälla tillfällig löneförbättring enligt förevarande grunder.
